

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 39. Consortans eum. Ostium Dominus in se conclusit solatio partis inferioris: vnde misit illi Pater Angelum consortatorem. Mysterium latet hic profundissimæ Theologiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

aliqui hoc quod petit, feruentioris amoris non est argumentum, imò potius aliquoties hoc est postulata non concedere, ex alia parte nouo iudicio domine subueniendo potioribus.

Hec est teste D. Chrysostomo, quod D. Paulo contra: et enim illi respondit: modo non vacat nec habet locum tua petitio, sed *sufficit tibi gratia mea*, &c. Modo videmus qualiter hoc illi placuit responsum: an animum abiicit? an seipsum per nimio dolore consumpsit? *Videamus quomodo affectus fuerit. Num grauacim tulit: num querit? num longius sequebat?* Nequaquam an illi forsitan latius fuit nullas deprimere querimonia: se diuine conformare voluntati? num cum Ioh dicit modo bene, sicut Domino placuit, sit omen Domini benedictum? haudquaquam, sed auditu Domini responso, et sol matutino sereno apparuit, nouoque resumpto animo staret in illo delectari, & quod ipsi prius non licent inferre molestiam, eratque porna cruciatus, & materia afflictionis, modo gaudii

adit: inextinguibile. *ipsum audi dicentem Libentius, ut regis gloriabor in infirmitatibus meis, ut in dicitur in me virtus Christi.* Si ad tantum bonum infirmitatis passio referatur, ut quatenus illa mihi si vultat me Dominus virtute sua & gratia corroboret; felix sit facultasque patiendi desiderium & beata infirmitates: Illa amodo mihi de gratia erant et quid summè pretiosum. *Non solum inquit passio liberari non requiro, sed & magna voluptate gloriabor in illa.*

Hinc præfatos colligit Doctor, ut sine modo nobis Deus indulget clemens postulatibus, sine iustis renatur: demus illi gratias simulque contrecti, illud Apostoli perficientes *in omnibus gratias agemus.* Lex est bonorum litigantium, licet superioribus gratias rependant, quando agunt quod ab ipsis postulat, & ob id quod agunt, similiter quando postulatis non auouent: imò reiciunt quatenus per hoc illi non disponant & emoluant, ut si nunc te duntaxat, altero die gaudio tumulent. Mos inoleuit (ut aiunt) Venetis, ut dum sententia pronuntietur utraque pars soluat gratias iudicibus: illa quæ postulat obtinuit, quia quod intendebat illi concesserunt: altera quæ repulsam tulit, contentus sibi hoc ex iustitia non competere, quandoquidem hoc illi non adiudicarent, & per hoc illos sibi dimittit, ut postmodum aliaque occasione benigniorem ab ipsis referat sententiam. Quando magis ita cum Deo procedendum: si namque tibi tenuit quod postulas, ratio confestim adferat, hoc in tuum non cedere emolu-

mentum. Nihilominus alios tibi subrogat fauores, imò aliquando multò digniores tibi que pretiosiores. *Sine consequamur quod petimus, sine D. Chrysost. non consequamur, presertim semper in oratio, 15057. ne, & non solum gratias agamus se consequamur, Loc. cit. sed est repulsam passi fuerimus. Nam cum Deus aliquid nobis negat non minus est quam se concessisset: nescimus enim nos, quæ nobis conducunt, si eum ipse nauit. Hoc agi discipulus & hoc ipsi fecerat magister eius hac pressus occasione: nã vnde quæquidam angustis tercio supplex ad Patrẽ recurrit, & si quidem illi postulata non concesserit, misit tamen Angelum confortatorem & tandem ab oratione surrexit tali animo, roboratus ut gaudio totus delibutus omnia contenderit patiturmenta à Patre sibi æterno destinata, de quibus statim agendum, semper hoc supponendo, timorem hunc & agoniam Saluatoris esse in ipso voluntariam, etenim hanc, quia volebat, nobis ad salutem patiebatur.*

§ 19. Confortans eum. *Osium Dominus in se conclusit solatio partu inferioris & vnde misit illi Pater Angelum confortatorem. Mysterium later hic profundissima Theologia.*

Multa eaque gratia SS. PP. hic considerant circa huius Angeli apparitionem & confortationem. Notat primo D. Epiphanius a. D. Hieronymus & D. Hilarius, nonnullos Christianos opinatos fuisse Historiam hanc non parum diuinitatis Christi detegere veritati, Aniam similiter præbere credendi cum minore esse Patre, atque æqualitatem essentia & potestatisque destrui, quam cum eo habebat, de annexam, & textui insertam Euangelij Lucæ suspicabantur, idque ab aliquibus hæreticis Arianis: ut per illam errorem suum confiterentur plebique persuaderent: quocirca nonnulli Catholici huic fidem adhibentes illam eraserunt eo modo, ut præfati dicant PP. se multos textus inuenisse in quibus hæc historia desiderabatur. Porro hoc S. non admittit Ecclesia quæ pluribus & solidioribus inducta rationibus hanc historiam ve sacram approbat & Canonicam.

Hoc præmissò proponitur nodi difficultas, Quomodo veritate dici possit. Christum ab Angelo conforatum. An hoc credibile putamus ab vnica Angelo Stellâ, imò ab omnibus simul posse Solem illum illuminari. Quandoquidem lux omnis quæ fulgent confortare

ab ipso dimanet atque in illas dirigitur? An li-
gum quod accenditur ipsum potest ignem ca-
lascere, agens tanto calore quantum ab igne
suscepit: quis mihi persuadeat eorum à creatura
terrena posse sustineri: cum mihi certum sit ce-
rum omnium inferiorum vires ab ipsis celo-
rum dependere influentiis? Quis fidem adhibeat
si quis dixerit ab Angelo quiddam Saluatori
dignum quod ille nesciebat? vnde cum primum
D. Bernardus hæc Euangelij verba percipit: *Ap-
paruit Angelus confortans eum, sicut & ait: Quis,
quem attende qui nam ille, eum, Plaud eum cui
nasituro clausus patris veteris virginis, cuius
mili in vltim aqua mutata est, cuius saltu lepra
fugata, sub cuius plantis mare solidum stetit, ad
cuius vocem, mortui surrexerunt: Venique eum
qui potest omnia verbo virtutis sua per quem fa-
cta sunt omnia per quem vniuersa subsistunt et
iam & Angelus ipse. Confortans eum. Quis
enim? Cuius nec ipse confortator sum capere poterat
maiestatem. Hoccine de te o Angèle quis
credat? Ignorare te eum quem confortaturus
adueneras? Nunquid non ipse confortator? Rogo
te Angèle, quem confortas? an ignoras quis es
se ad quem consolandum veniebas? eorum consolator
es, &c. Numquid non auctor totius con-
solationis ab Apostolo dicitur: Deus totius Con-
solationis? hæc nonnulli SS. PP. considerantes
dixerunt, confortationem Angeli non fuisse nisi
quandam adorationem quâ Christum adorauit,
laudauit & glorificauit, atque idem esse confortans
eum quod Laudans eum.*

Cor. 1.

D. Epiph.
Lib. 1. de
her. 69.
cap.
Axioma
vniuersum
med. &
finem &
in Archo
prin. &
Deuter. 32.
43.

Hunc dicendi modum sequitur D. Epipha-
nius, atque impleri hic mystica illa verba can-
tici Moysi: nam vbi nostra vulgata legit: *Lan-
date Gentes populum eius, legunt Septuaginta
ipso auctore. Adorabunt ipsum omnes Filij Dei,
& confortent ipsum Angeli Dei. Visus est autem
Angelus Domini confortans ipsum* (inquit Epi-
phanus) *non quod confortatione Angeli opus ha-
beret qui maior est Angelis. Cui scilicet omne
ratio inter
geni celestium, &c. sed ut impleretur illud in
canticis magno Moysi in deserto compositis quo di-
cit: adorare ipsum omnes Filij Dei & confortent
ipsum Angeli Dei. Familiare est sacro Eloquio
læpenuero quando dicitur legimus sententia,
vnam esse alterius explicacionem, quocirca il-
lud adorabunt ipsum, exponit id quod consellim
adiicit. Confortent ipsum. Deinde frequens est
in eadem sacra Scriptura, (vt præfatus auctor
indicit:) dare nos gloriam & benedictionem
Deo, non quia realiter ipsam illi impertimur,
sed quia comitemur omnem illius esse gloriam*

omnemque benedictionem. Iuxta hæc copio-
nem confortari ab Angelo Christum non fuit
ab Angelo Christum vires accipere, sed Ange-
lum Christi potentiam viresque conferri. Vnde
hoc solum egit Angelus vt coram Saluatore
prostratus ipsumque, adorans faceret quod ipse
qui mortis patiebatur agoniam, effect cui pleni-
tudo data erat potestas in celo & in terra idque ad
omnia, nec non æqualis esset eius, cum Pa-
tre potestas, si verò dixerat: *Pater mi omnia
tibi possibilia sunt* etiam ex eadem ratione erat
illi omnia possibilia. Addit autem D. Epipha-
nius vidisse Apostolorum Angelum, qualiter Chri-
stum adoraret: & qua reuerentia atque honore
coloret. Et quam Deum Omnipotentem, nec non
audiuisset verba quibus eum Angelus lau-
dabat adorabat vt simile quid fuerit, quæ legimus
in mysterio transfigurationis, vbi videtur
ipse Moysi, & Eliam quosdam apparuerunt,
& colloquim Christi cum eis intellexerunt si-
cut vt Angelus eorum discipulis adorans. *Deni-
que sumus, &c. qui admirantur eius excellentiam
adorans dicebat: sua est fortitudo Domini: in
enim presulius contra mortem, &c. hoc modo
nonnulli pariter hæc exponunt confortatio-
nem.*

Poterò modum scèctando faciliorem quam
valde mysticam quem proponit doctrina nostra
Doctores Angelici, dico realiter vultis Ange-
lum et Dominum confortare, ita vt dicitur
sit quod verè ac proprie Christum confortare
sit: Ad hoc cogitare oportet Saluatorem hæc
in loco constitutus vt perfectè & integre po-
nobis pateret eo modo quo cruciatum patiens
illi tormenta adferre grauiorem, ob rationem
prædictam, libera sua voluntate veluit (sit sem-
per benedictus) seipsum abyſſo demergere per-
uarum quam non posset profundiores, adde-
rens illas omni seculo solamine. Nam hoc apud
Dauidem prædicit: *Interroneat aqua vsus ad
animam meam. Intusus sum in luto profundi
non est subleuati.*

Designat primò: sub nomine aquarum tri-
stiam suam, laborem, etiam, & mortalem
agoniam, quas dixit animam suam penetrasse.
Vique ad animam meam, quod hinc conuenit:
Tristis est anima mea vsque ad mortem: ea lo-
quendi formula quâ Ionas in profundo pelagi
ceti ventre conclusus lamentatur: *Circumderunt
me aqua vsque ad animam meam*: indicat sen-
tendo: se ab omni sic destitutum consolacione
in abyſſo calamitatis vt non haberet quæ
pedem infigeret. *Intusus sum in luto profundi*
no

non est substantia; molestum imprimis est demergi in profundam aquarum limpidarum, in quibus certo pedem figere est impossibile nec manibus quidem arripere; porro sine dubio multo ratiociniosus est in lutum incidere fordidum & exercendum ubi omnia sœcibus abundat. Ecce quam eleganter per hoc cruciatus terminat Saluatoris. Lintum appellat seu focos, sumpet. metaphora. à medica purgatione, nam in eius sœcibus seu limo pars est spissior & amarior: in quo significat tormenta Christi maximè fuisse, graua, molesta, & amara, quia nullus unquam tulisse perhibetur: illa verò se petiit: ut non haberet cui constans inlisset, nec digitum quidem pedis insingeret, aut manus inticeret, ut seipsum vel modicè sustineret: *non est substantia*. Legit Symmachus *non est ubi quæm sustulisset*. Sic autem se res habuit, quod Christus consideratione sua clara & pellucida lapsum ita profundo poenarum iniecerit, quas iam maximas erat passurus, ut nullam perciperet consolationem suæ magnam suæ paruum, quæ postea eorum dolorem mitigare vel paululum.

Primo; sibi viuacissimi non proposuit amarissimæ mortis horrorem, qualiter in tota sua persona sustineret: in omnibus Sanctissimi corporis sui partibus, omnia tormentorum genera, ab omni genere personis & sibi maximè inimicis. Vidit insidias, iniurias, scorum alapas inimicorum, victoriam contra eum obtenta proclamatiorem, immanitatem, electi populi perditionem, Apostoli sui condemnationem, scanda- lum & suorum dispersionem discipulorum, multiplicatam ac iuramento confirmatam Petri negationem, potissimum autem immensas dilectissimi sibi matris angustias, ita ut mari tormentorum se cernebat immersum. Addidit hoc secundo quod sibi ipse nullum, cum posses- sionem adhiberet, nec aliquid esset quo pe- nam suam vel medicum fulcire posset & sustine- re: etenim nullam voluit admittete conside- rationem quæ posset illi conferre conso- lationem. Habet homo duas partes, superio- rem & inferiorem, rationalem & sensitiuam: il- lum cœlû, hanc terræ comparaueris. Illa huic accendit locæ ac insipientis sicut suis terræ co- lum demittens pluuas suas quibus terræ repa- rat ariditatem, illamque exhilarat & reddit formosorem, laborat quæ in corpore aut in iis quæ corporis sunt, ut pote morbo, paupertate, cunctis, persecutione, &c. succurrit pars su-

perior, potissimum quando diuina cumulatæ gratia, viuis considerationibus; quibus morbi dolor alleviatur, attendit plura se ex peccato- rum suorum grauitate mereri, quod paulatim terminetur. quod si in hac vita quidquam pa- tiatur, lucrum allequatur æternitatis, quibus inuicti Martyres in cruciatibus suis se demul- cebant, & quas sibi iusti proponunt ut hilari, constantique animo huius vitæ tollerent aduer- sa, illaque erant quibus sua lob tormenta leniebat. Ita ut nullus ita profundo dolo- rum pelago fuerit demersus qui non haberet aliquid quo dolorem sibi temperaret etiam vehemen- tissimum: solus Christus sic nunc huic immer- pitur profundo, ut nullo modo quidquam ha- beat cui innitatur: Quia torrentes atque in- fluentias, partis superioris ita cohibebat, ve- nec vllam admittete voluerit cogitationem ex- tantis quantas poterat, quæ cruciatus sui leniret- accerbitatem.

Hæc omnia tribus verbis complectitur Theo- 3. p. 9. 48° logorum antesignanus D. Thomas, qui pluri- bus expositis rationibus magnitudinis pena- rum-tristitiam Christi, tertiam hanc expli- Pars su- cat. *Tertio: magnitudo doloris Christi conside- rari potest ex dolore & tristitia puritate: Nam inferioribus in aliis patientibus mitigatur tristitia ex aliqua non ad- consideratione rationis, per quandam desinatio- nem seu redemptioem à superioribus viribus ad- inferiores; quod in Christo patiente non fuit, quia unicuique virium permisi agere, quæ est sibi proprium, sicut Damascenus dicit. Hæc am- Lib. 3. Ope- plus exposuit interpres acutissimus Cardina- rhodexa- lis Caietanus aduertens, quod sicut pœnalitas sicut e. 1. 5. partis inferioris in Christo, nec modicè gau- dia turbabant partis superioris: ita gaudia par- tis superioris nec modicè quidem pœnas miti- gabant inferioris: Eius verba profert. *Sicut tri- stitia non impediebat rationem, ita nec ratio miti- gabat tristitiam, sed unicuique virium permisi- sum est, quod suum erat; Et propterea in lesu- suis maxima tristitia*. Quantum capio licet hoc exponere per illud quod consigit tempore diluuij. Considera & congere globum ex omni- bus creaturis, qui continet partem superio- rem cœlum empyrium, thronum gloriæ Dei, ubi lætantur Angeli sacrique exultant om- nigenis expertes doloribus: & partem in- ferio-rem ex his compositam elementis quæ vidimus & quibus viuimus, ex quibus tanta temporum oritur varietas rerum- que inconstantia. Tempore Diluuij pars*

VI. Similitudo de diluuijo.

illa superior celestis ita suo delabatur gaudio gloriosa, ut eam inferior non turbaret. Ipsa autem aquis mergebatur ita immensis ab alto defluentibus, & aere quem cœlum dicimus: nec non de mari terra que fontibus deorsum, ut in omni illa voces audirentur, gemitus, terrores & angustia: nec rancida pars illa superior solamen aliquod & lenimen mittebat inferiori: unde illa manente constanti, nec vllum passu glorie suae detrimentum, inferior hæc aquis inundata mergebatur.

100 Hoc ipsum in Christo perpendamus: pars illi erat superior animæ velut quoddam cœlum empyrium gloriæ & lætitiæ plenissimū, quæ fruebatur omni excluso impedimento & perturbatione; eratque anima illa in terra ita gloriosa & plena gaudens beatitudine quo ad partem superiorem, sicut modo in cœlo gloriosa perfuitur. Inferior verò pœnarum, quas nouimus, turbabatur alterationibus, & nunc in horto velut in diluuiō mergitur: cernit etenim in se pœnarum aquas omnes exonerandas quas cœlum Patris æternitatis disponit, & de terra furens hominum malitia & insana diaboli deuoluit inuidia, quibus iam præforandus erat & moriturus. Ceterum hoc eo modo ut illa pars illa superior minime subueniat, nec guttulam depluat consolationis: quinimo pati permittat partem hanc inferiorem cruciatus adeo puros, ut nec illi succurrat, nec velit Saluator admittere vel leuem quidem considerationem, quæ vel minimum eius posset pœna mitigari. Perpende quantum hoc pelagus pœnarum fuerit absque vllō solamine, cui moriturus immergitur. Heu Domine: quam merito vocare potes illos omnes qui mundi cardines obambulantes varia videntur tormentorum pœnarumque genera & execrationes sententiarum immanissimas: vtrius sit aliquis qui viderit aliquam aut pœnam aut angustiam quæ tunc possit vel in minimo comparari.

Thren. 1.
12. *O vos omnes qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor sicut dolor meus. O Christiane qui nullas tuis similes arbitraris infirmitates & angustias. O vos omnes, qui vestras calamitates & aduersitates ut omnium extremas arbitramini, illas considerate.*

Cum igitur Dominus hæc supremâ torqueretur agonia læuissimis afflictus angustis, omni reiecto solamine, quo poterat animam suam demulcere, saltem ex aliqua consideratione partis superioris quæ inferior mollia leuaretur, sic ut iam videretur illi vita terminanda: quia vires natura subministrare non poterat tanto ferendo

oneri patris: æterni Patris accurrat prouidentia, sic Caietanus, angelum illi destinans qui aliquatenus deforet eum confortaret: non enim volebat Dominus ut pars illa superior aliquod illi solamen adferret interius. Difficile dicta est qua ratione facta sit hæc confortatio. D. Hieronymus a. D. Chrysostomus b. & D. Gregorius c. a. C. non aliud dicunt, quam non esse inconueniens in hoc concedere Christum ab Angelo confortatum: hoc quandoquidem certum sit si superior ipse sit in hoc inferior secundum naturam diuinam, quod illis sit c. h. Angelis secundum naturam humanam, quod illis sit c. h. inferior secundum humanam, sicut hoc exposuit Iacobus Palmista cuius verba apposuit introducit Apoc. VII. stulos Minuisti eum paulo minus ab angelo. Ipse quidie Centurionis expendimus doctrinam Angeli: hoc ei Doctoris dicentis, quod sicut Dominus non cessat nos vestras voluit infirmitates accipere nobis ad salutem, eadem occasione etiam assumpserit ad eum factum admirationis: et eodem reatere verique h. ad eum admittit: licet inuoluptate videatur imperfectionem, eo quod admirationem admittit: est Centurionis, licet inuoluptate supponat ignorantiam, quam à Christo longè propulsamus: Nihilominus ut perfectè sibi honoraret Centurionis verè voluit admirari: nam ad hoc natura concessit humanæ, ut quantum ad scientiam spectat experimentalem, non omnia sciret, ut ostendit Doctor Angelicus: qui ergo ex illa ratione permittere potuit in se passionem admirationis eius quod admittere in Centurione, non repugnat quod permittere potuerit Angelicam confortationem, qua parte natura sua erat inferior Angelica.

Porto eidem in hærando argumento Caietani, fundando in illo ipso quod ait D. Thomas, intelligendum est quod Christo potius omnes occludente consolationi, quæ ex parte superiore animæ suæ poterat inferiorem adiuuare, adfuit Angelus exterius illi eadem representans, quæ propria eius consideratio poterat illi proponere interius. Nullo modo concedimus (inquit ille) potuisse diabolum tentare Christum per suggestionem interiorem, in anima eius operando ebrietas, quæ poterant mouere illius appetitum, qualia sunt omnia regna mundi eorumque gloria; verba licet adferre Caietani, quæ proferuntur. Cuiusdam spirant Theologiam: Oportet nunc supponere ex Damasceno quod in Christo non fuit redundanti inferiorum vitium in superiores, aut de conuerso, sed cuiuscunque permixtum est agere quod suum erat: propter quod cruciatum Patris Christi fuit valde magnus, ut sanguis decurrens in terram resatur, & qui pars superior non

viduabat inferiorum. processu suapte natura in
tantum cruciatus ille ut motum & sensum ab-
solutum à corpore Christi aut valde impeditet, sed
prestantia divina suppletum est per exteriore con-
fortationum ac si homo aliquis confortator emen-
ta quod sicut tentatus fuit à diabolo exstitit pro-
ponendo omnia tentationis ad malum, ita confort-
ationem est ab Angelo exterius proponente omnia
consolatoria, que naturaliter sunt propostia con-
fortior vni ac corpore, ut sic quasi frantum ex
positiuer propostia, cruciatu propostionu appo-
siam si ab extra, ut sic inferior pars habuerit ca-
sam in confortationis quod sicut erat ab extra. Et
huiusmodi monstrat caritatem aut propostionem
humane nature in Christo.

§. 40. Confortat Angelus Saluatorem, sicut
Ionahts Dauidem, & suppletur Moyse va-
luntium.

Hec amplius expono dum noto non esse
præter consuetudinem, imò familiaritate ve
minor maiorem confortet, seruus exci-
tet Dominum, mulier vitum confoletur, quo-
tidie contingit ut dum morbo laboras grauiori
familiaris tibi vel etiam famulus qui nec tanti
valer tantumque potest aut nouit, quantum tu,
rebus te demulceat soleturque suauioribus:
pariter si similito casu non parum affligaris, vxor
tua te solatur, excitetque pusillanimitatem. Appo-
sitè profertur hic historia de Dauid. Cum
enim grauissimè doleret ob intentam sibi &
conuincet Saulis socii sui persecutionem, &
iam per auiam & desertam totus absorptus tristi-
tâ inopis animi vagaretur, accessit illum Prin-
ceps Ionathas & confortauit manus eius in Deo,
dicens: ne timeas, &c. Explicat Cascauus
philum hanc: & confortauit manus eius in Deo,
quasi Dauid multa proponeret de diuina protui-
dentia, quæ Deus de seipso disposuerat, & sicut
illum vixerat in Regem sic educeret pacem mul-
ta & incoluntate gaudentem. Extra controuer-
siam est plura de his nouisse Dauid quam Ionahts.
Nihilominus hæc illo referente quæ
Dauid non ignorabat, illum excitauit pusilla-
nimitatem, delectum animauit & infirmum con-
fortauit. Hoc idem de Angelo mihi persua-
do.

Credit Gerson fuisse Gabrielem hic enim di-
citur festuando Deo, & ait, D. Gregorius .9. c.
huius aliquid mira fortitudinis fieri occurrit, Ga-
briel enim motu perhibetur, verbu apparuit ei, declarat
lumen .cap. de la Nuce, Tom. 11.

venisse in figura humana visibili pro ut diximus: I.
Opinatur D. Epiphanius visum fuisse ab Apo-
stolis, quod que accedens ad Christum coram sit Ange-
lillo in genua prostrauerit, eumque ut verum Chri-
stum primò adorauerit: & statim eundem ut sicut cõ-
hominem debilem confortauerit, illi locutus fortans,
ut homini afflicto nimis, duo perficiens eodem loc. cit.
ordine quò dixerat Moyses. Adorabimus eum Es Deuterò.
ly Dei, & confortent ipsum Angela Dei. Cælo. 32. cit.
cum princeps & Domine mi, legatus adlum à I. I.
Parte tuo missus cælesti, ex mea non venio Eius ver-
auctoritate: graui etenim hoc mihi temeritati pro-
adhiberetur sed ex parte & commissione æter. pouitit,
ni Patris tui expressa. Rogasti Domine mi:
Si possibile est transeat à me Calce ista, eius tibi
uomine pronuntio: possibile non est. In men-
tem tibi veniat, dux illustrissime, tuam hanc
mortem à te ipso cum Patre tuo Sanctoque
Spiritu fuisse ab æterno determinatam. In mun-
dum venisti perfecturus opus Redemptionis,
manum ad aratrum misisti, modo retro respici-
tere macula foret indelebilis. Terribilis mors
erit, fateor, horrendi cruciatu, calumnie non
serendæ, crux ignominiosa, portæ maiore
longè futuræ sunt utilitates, & gloria, quam
inde tibi colliges vberiore: verum est Domi-
ne mi, & Deus meus, matrem tuam Sanctissi-
mam aliquo tempore suo filio dilectissimo or-
bandam, gregem tuum suo Pastore, amicos
tuos suo consolatore, hostes verò tuos trium-
pho exultaturos: verontamen & hæc considera
ex illis triumphum resurrectionis tuæ gloriose
secuturum, qualem nunquam videre vel spe-
rare quis posset. Tu moriens diuine satisfacies
iustitiæ, misericordia exalabitur, mundus redi-
metur, mors mortua corruet; Pater tuus
glorificabitur, cælum instaurabit, amici tuæ
antiqui Patriarchæ quos modo limbus captiuos
detinet, liberabuntur, Prophetæ tui vetidici
cæteribus illis eripientur, tuumque nomen su-
per omne nomen gloriosum exalabitur. O Do-
mine mi, tua consolatione mundum ab illa re-
parabis, promissa tua exonerabis, verba tua
& iuramenta compleris, tuamque confirmabis
& testaberis veritatem. Non hoc te fugit, quod
in diebus Noë arcum in nubibus multi colo-
rem statueris in signum iram Dei iam de-
fecturisse, & quò significaretur, quod tu ipse
arcus diuinus in cruce & ære exaltatus, rubro
tuo sanguine purpureus, carnis tuæ vibicibus
pallidus, & ymbra mortis faciei tuæ subigeret,
Patri tuo hominum genus esses reconciliaturus,
atque perpetuus futurus pacis iudicium, quo
E s
fuerit

17
4